

DON BOSKOVE SANJE

PRIPRAVIL IN UREDIL
ANDREJ BALIGAČ

salve

LJUBLJANA 2024

sv. Janez Bosko
duhovnik

Delo kiparja Eda Dolinarja, Ljubljana Rakovnik

UVOD

SANJE IMAJO ŽE OD NEKDAJ neko posebno privlačnost, saj gre za pojav, ki je na meji med zavednim in nezavednim, med naravnim in nadnaravnim. Z interpretacijo sanj so se ukvarjali tako preprosti ljudje kot tudi filozofi, duhovniki in razni drugi znanstveniki. Tudi v Svetem pismu imajo sanje posebno mesto, saj predstavljajo komunikacijski kanal med Bogom in človekom. Spomnimo se samo na sanje egiptovskega Jožefa.

Ko gledamo na življenje svetega Janeza Boska, ne moremo mimo odločilnega vpliva, ki so ga imele sanje na njegovo delo in poslanstvo. Leta 2024 praznujemo dvestoletnico najbolj znamenitih don Boskovih sanj, ki jih je imel kot mlad fant pri devetih letih. To so bile sanje, ki so zaznamovale celoten njegov način življenja in razmišljanja. Sam don Bosko v svojih Spominih zapiše, da so te sanje ostale globoko vtisnjene v njegove misli vse življenje. Nekdanji vrhovni predstojnik Pascual Chávez Villanueva ob koncu razlage svojega vezila 2012 pravi, da je v teh sanjah opredeljeno področje don Boskovega delovanja: mladi. Naveden je cilj njegovega apostolskega delovanja: z vzgojo jim omogočiti osebno rast. Ponujena je učinkovita vzgojna metoda: preventivni sistem. Predstavljeno je obzorje, v okviru katerega se giblje vse njegovo delo: čudoviti Božji načrt, ki pred vsemi drugimi in bolj kot vsi drugi ljubi mlade. Jasno je torej, da to niso bile navadne sanje. Mnogi raziskovalci don Boskovega življenja jih imenujejo »sanjsko videnje« in so kot take navdih tudi za vse nas danes, ki sledimo don Boskovi karizmi.

To pa niso edine sanje, ki jih je imel don Bosko. Sanje so ga spremljale tako pri načrtovanju njegovega poslanstva kot tudi pri čisto konkretnem vsakdanjem vzgojnem delu z mladimi, salezijanci in drugimi sodelavci. Če želimo globlje razumeti don Boska, je prav, da poznamo vse sanje, tudi tiste, ki niso najbolj znane in izpostavljene. Mnoge izmed njih so dokumenti velike vrednosti, ker sintetično predstavljajo v simbolni govorici najbolj pomembne elemente salezijanske karizme. Vsekakor pa je potrebna določena mera previdnosti pri interpretaciji sporočila sanj, ker bi lahko brez upoštevanja zgodovinskega in religioznega konteksta tedanjega časa zgrešili njihov pravi pomen.

SANJE PRI DEVETIH LETIH

(1824, BiS I, 91–92)

KO SEM BIL STAR NEKAKO devet let, se mi je sanjalo nekaj, kar se mi je vtisnilo globoko v spomin, za vse življenje. Sanjal sem, da sem blizu doma, na prostranem dvorišču, kjer se je zabavala velika množica dečkov. Nekateri so se smejali, drugi igrali, nemalo jih je preklinjalo. Ko sem slišal kletvice, sem planil mednje. Poskušal sem jih utišati s pestmi in s kričanjem. Tedaj se je prikazal imeniten, gosposko oblečen moški, ogrnjen v bel plašč. Njegov obraz je bil tako svetel, da ga nisem mogel gledati. Poklical me je po imenu in mi velel, naj se postavim na čelo teh fantov. Dodal je: »Prijatelje si boš moral pridobiti z dobroto in ljubeznijo, ne s pestmi. Daj, pripoveduj jim, razlagaj, da je greh nekaj slabega. Pa tudi, da je prijateljstvo z Gospodom dragocena dobrina.«

Zmeden in prestrašen sem odgovoril, da sem reven in neveden deček, nesposoben, da bi tem paglavcem govoril o veri. Tedaj so se fantje nehali krotovati, potihnili je vreščanje in preklinjanje. Zgrnili so se okoli Njega, ki je govoril. Skorajda nevedé, kaj govorim, sem ga vprašal:

»Kdo ste, ki mi narekujete nemogoče?«

»Prav zato, ker se ti zdijo te stvari nemogoče,« mi je odgovoril, »jih moraš s krotkostjo in učenjem spremeniti v mogoče.«

»Kako naj si pridobim potrebno znanje?«

»Dal ti bom učiteljico. Pod njenim vodstvom lahko postaneš moder, brez nje pa tudi tisti, ki je moder, postane reven in neveden.«

»Toda, kdo pa ste vi, ki mi govorite na ta način?«

»Sin nje sem, h kateri te je tvoja mati naučila trikrat na dan moliti.«

»Mati mi vedno pravi, naj se brez njenega dovoljenja ne družim z nekom, ki ga ne poznam. Zato mi povejte, kako vam je ime.«

»Za moje ime vprašaj mojo mater.«

Tedaj sem ob njem zagledal ženo veličastnega videza, odeto v plašč, ki se je čez in čez lesketal, kakor da bi bil ves posut s svetlimi zvezdami. Ker sem bil vedno bolj zmeden, mi je pomignila, naj se ji približam, me ljubeznivo prijela za roko in mi rekla:

»Poglej!«

Pogledal sem in videl, da so fantje izginili. Na tistem kraju pa je bilo veliko kozličkov, psov, mačk, medvedov in številne druge živali. Mogočna žena mi je naročila: »Na tem polju moraš delati. Postani skromen, močan in klen. In

kar boš videl, da se bo zdaj zgodilo s temi živalmi, to moraš storiti ti za moje otroke.«

Obrnil sem se in glej, na mestu divjih živali se je prikazalo prav toliko blagih jagnjet, ki so poskakovala, tekala, meketala in rajala okoli onega moža in one gospe, kakor da bi ju pozdravljali.

Še vedno v sanjah sem planil v jok. Gospe sem priznal, da nisem ničesar razumel. Pa mi je položila roko na glavo in rekla:

»Vse boš razumel ob svojem času.«

Komaj je izrekla te besede, me je prebudil ropot. Vse je izginilo.

Obstal sem z odprtimi usti, zmeden. Zdelo se mi je, da me roke bolijo od udarcev, ki sem jih delil, lica pa so mi gorela od prejetih klofut, ki so mi jih prisolili fantje. Poleg tega so bile moje misli tako prevzete od tiste Gospe in tistega moškega, izrečenih in slišanih besed, da tiso noč nisem mogel več zaspati.

GRAJAN ZARADI PREMAJHNE VERE

(1830, BiS I, 149)

DON CALOSSOVA SMRT JE ZA Janeza Boska pomenila neizmerno nesrečo. Kar naprej je objokoval smrt pokojnega dobrotnika. Če je bil buden, je mislil nanj, če je spal, je sanjal o njem. Njegovo žalost je večalo pogrebno zvonjenje zvonov, ki se je podaljševalo in ponavljalo zdaj v eni zdaj v drugi župnijski cerkvi zaradi smrti papeža Pija VIII., ki je umrl 30. novembra. Stvari so se tako zaostriale, da ga je Marjeta v skrbi za njegovo zdravje poslala k staremu očetu v Capriglio.

Vendar ga Božja dobrota ni pustila brez tolažbe. V njegovih zapiskih beremo: »Tiste dni sem imel ponovne sanje. Bila mi je izrečena stroga graja, ker sem položil svoje upanje v ljudi in ne v dobroto nebeškega Očeta.«

Spomin na don Calossa pa je za vedno ostal živ v njegovem srcu in o njem je zapisal: »Vedno sem molil zanj, in dokler bom živel, ne bom nikoli opustil vsakodnevne molitve za tega svojega izrednega dobrotnika.«

KAZALO

Uvod.....	7
Sanje pri devetih letih (1824, BiS I, 91-92).....	9
Grajan zaradi premajhne vere (1830, BiS I, 149).....	11
Poklicna prihodnost (1831, BiS I, 164-165).....	12
Šolske naloge (1831, BiS I, 170-171).....	14
Sanje vročičnega brata (1832, BiS I, 181).....	15
Duhovnik ja, ne pa fračiškan (1834, BiS I, 200-201).....	16
Ukaz za skrb za fante (1834, BiS I, 202-203).....	17
Nova navodila od zgoraj (1836, BiS I, 250).....	18
Namenjen v Turin in metoda, ki ji bo sledil (1837, BiS I, 275-276).....	19
Čudovita in visoka cerkev (1844, BiS II, 157-158).....	21
Prihodnost Oratorija (1845, BiS II, 189-190).....	23
Pinardijeva hiša in cerkev sv. Frančiška Saleškega (1845, BiS II, 217-218).....	25
Pinardijeva hiša, cerkev sv. Frančiška Saleškega in hiša Moretta (1846, BiS II, 257).....	27
Nesrečna usoda dveh fantov, ki sta zapustila Oratorij (1846, BiS II, 319).....	28
Denar za kelih (1846, BiS III, 26-27).....	29
Pergola z vrtnicami (1847, BiS III, 27-29).....	30
Srečanje s kraljem Karlom Albertom (1849, BiS III, 344).....	33
Velik pogreb na dvoru (1854, BiS V, 113-121).....	35
Sanje o 22 lunah (1854, BiS V, 230-233).....	42
Don Bosko sanja mamo Marjeto (1860, BiS V, 341-342).....	46
Hudičeve spletke (1860, BiS V, 420-421).....	47
Nasveti fantom v znamenju kruha (1860, BiS V, 438).....	48
Lenivec – slutnje bodočih javnih nadlog (1859, BiS VI, 195).....	49
Svarilne sanje (1860, BiS VI, 348-349).....	50
Jedilnica razdeljena na tri skupine (1860, BiS VI, 449-450).....	52
Trije ugledni sodniki vesti [I.] (1860, BiS VI, 516-519).....	54
Trije ugledni sodniki vesti [II.] (1860, BiS VI, 524-525).....	58
Preprečena nepredvidena smrt (1860, BiS VI, 523).....	60
Sprehod s fanti v nebesa (1861, BiS VI, 547-558).....	61
Skrivnostno in preroško kolo (1861, BiS VI, 568-580).....	74
Bolnišnica za Oratorij (1861, BiS VI, 598-600).....	88
Dragocen robček in čednost čistosti (1861 BiS VI, 614-616).....	90
Hudič povzroča raztresenost med sveto mašo (1861, BiS VI, 670-671).....	93

Igralci za denar (1862, BiS VII, 41–42)	94
Mož s svetilko (1862, BiS VII, 89–92)	95
Sanje o dveh stebrih (1862, BiS VII, 120–122)	98
Božjeropna spoved nekega fanta (1862, BiS VII, 137)	101
Ognjenordeč konj (1862, BiS VII, 153–154)	102
Kača in rožni venec (1862, BiS VII, 167–168; 171)	104
Vzpon na goro in pojedina (1863, BiS VII, 238)	107
Umirajoči mladenič (1863, BiS VII, 244–245)	108
Slon in Marijin plašč (1863, BiS VII, 253–255)	109
Vozovnice v torbi (1863, BiS VII, 330–331)	113
Napoved smrti (1863, BiS VII, 383)	114
Kača v vodnjaku (1863, BiS VII, 383–384)	115
Vrane, rane in balzam (1864, BiS VII, 452–453)	116
Deseti grič (1864, BiS VII, 553–556)	118
Jerebica in prepelica (1865, BiS VIII, 14–19)	121
Mačkon ognjenih oči (1865, BiS VIII, 29–30)	127
Pošasti, ki ranijo fante (1865, BiS VIII, 39–40)	129
Mogočni orel (1865, BiS VIII, 43–44; 45–46)	131
Čarobna svetilka in raztresenost fantov (1865, BiS VIII, 85–86)	134
Cvetlice in darovi za Marijo (1865, BiS VIII, 95–97)	135
Povodenj in rešilni splav (1866, BiS VIII, 195–201)	138
Prkazen s svetilko (1866, BiS VIII, 222)	145
Kozlički odvrčajo fante od zakramentov (1866, BiS VIII, 223)	146
Meč na postelji fantov (1866, BiS VIII, 329)	147
Salezijansko pravilo (1866, BiS VIII, 399)	148
Pastir, ovce in jagnjeta (1867, BiS VIII, 595–599)	149
»Pustite me samega, ker preveč trpim!« (1867, BiS VIII, 605–610)	155
Napoved smrti, stanje vesti, vezilo (1867 BiS IX, 14–20)	161
Tragičen sprehod v Sturo (1868, BiS IX, 101–103)	167
»Zakaj ne govoriš?« (1868, BiS IX, 110–112)	170
Grozdje različne kakovosti (1868, BiS IX, 112–118)	172
Potovanje do ognjenega mesta (1868, BiS IX, 119–131)	179
Poklicanost (1868, BiS IX, 231)	194
Mladenič, obsojen na smrt (1868, BiS IX, 231)	195
Napoved smrti mladeniča (1868, BiS IX, 231–232)	196
Devetdnevnic pred praznikom Marijinega rojstva (1868, BiS IX, 234–235)	197
»Ti si na vrsti!« (1868, BiS IX, 280–281)	198
Trajanje življenja fantov (1869, BiS IX, 411)	200
Tri hudičeve zanke, ki vodijo v pogubo (1869, BiS IX, 418–420)	201
Preroštvo leta 1870: prihodnost Pariza, Cerkve in Italije (1870, BiS IX, 554–557)	204
Preroštvo leta 1870 (1870, BiS X, 47–50)	208

Smrt duhovnika Croserija (1870, BiS IX, 598-599).....	217
Pismo fantom v Lanzo (1871, BiS X, 35-36).....	218
Pogrebni prapor (1871, BiS X, 36-37).....	220
Nove napovedi smrti (1871, BiS X, 37).....	221
Hudič na dvorišču Oratorija (1871, BiS X, 37-40).....	222
»Deset nas je!« (1872, BiS X, 40-41).....	226
Dva grobarja s krsto (1872/73, BiS X, 41-42).....	228
Prve misijonske sanje: Patagonija (1872, BiS X, 43-45).....	230
Pot v pekel (1873, BiS X, 45).....	232
Leviti med motiko in kladivom (1873, BiS X, 51).....	233
Obisk spalnic in petje <i>miserere</i> (1873 BiS X, 54-55).....	234
Obhod po sobah s skrivnosntnim mladeničem (1873 BiS X, 56-57).....	235
Električni globus in usmiljenje (1873, BiS X, 57-60).....	236
Življenjske poti, napoved smrti (1874, BiS X, 60-61).....	240
Napoved, uresničena pozneje (1872/73/74, BiS X, 61).....	242
Zmorem z duhovnikom Saviom in Giacomelijem (1872, BiS X, 203).....	243
Ustanova za dekleta (1862, BiS X, 406-407).....	244
Monsinjur Gastaldi pade v blato (1873, BiS X, 495).....	245
Don Ruova mama mu pokaže preluknjane nogavice (1874, BiS X, 527).....	246
Kako povečati število novih duhovnikov (1875, BiS XI, 21).....	247
Fige, breskve in hruške (1875, BiS XI, 22).....	249
Obilna žetev (1875, BiS XI, 83).....	250
Čudežne dvozobe vile (1875, BiS XI, 160-162).....	251
Popotnica bolniku (1875, BiS XI, 180).....	254
Nihče ne straši kokoši (1876, BiS XII, 30-33).....	255
Najava smrti (1876, BiS XII, 33-36).....	260
Hijena, ki jo premaga ponižnost (1876, BiS XII, 123).....	263
Papež in don Bosko (1876, BiS XII, 123).....	264
Vera: naš ščit in naša zmaga (1876, BiS XII, 222-227).....	265
Sanje, napisane don Barberisu (1876, BiS XII, 247).....	271
Pobesneli bik; zmagoslavje družbe - štirje simbolični žebliji (1876, BiS XII, 294-299).....	273
Trtna uš (1876, BiS XII, 303-305).....	280
Videnje Dominika Savia (1876 BiS XII, 372-380).....	284
Napoved smrti Pija IX. (1877, BiS XIII, 28-30).....	294
Slaščice za salezijance (1877, BiS XIII, 199-200).....	297
»Oboževani prijatelj, bodite ljubljene oče« (1877, BiS XIII, 350-353).....	299
Ubogi muc (1878, BiS XIII, 360-361).....	302
Ovčke in poletne nevihte (1878, BiS XIII, 497-499).....	304
Koš z golobi brez perja (1878, BiS XIII, 530).....	307
Boj fantov proti vojščakom - prihodnje stvari za poklice (1879, BiS XIV, 81-83).....	308
Dež trnja in vrtnic (1880, BiS XIV, 346-347).....	311

Skrivnostna pojedina (1880, BiS XIV, 356–358).....	313
Hiše v Franciji pod Marijinim plaščem (1880, BiS XIV, 393–394).....	316
»Ampak jaz že imam hišo« (1880, BiS XV, 37–38).....	318
Luigi Colle don Bosku (1881, BiS XV, 54–61).....	319
Deset diamantov (1881, BiS XV, 120–124).....	327
Žena s kostanji (1881, BiS XV, 237–239).....	333
Prikaže se mu don Provera (1883, BiS XVI, 12–14).....	336
Druge misijonske sanje: preko Amerike (1883, BiS XVI, 249–255).....	338
V niši cerkve svetega Petra (1883, BiS XVII, 9–10).....	347
Don Bosko in prvaka apostolov: Peter in Pavel (1884, BiS XVII, 20–21).....	348
Ključ tabernaklja (1884, BiS XVII, 26–27).....	350
Pismo iz Rima (1884, BiS XVII, 72–78).....	352
Fantje, oviti z meglo in v kužnih bulah (1884, BiS XVII, 137–138).....	359
Avdienca pri Leonu XIII. (1884, BiS XVII, 186).....	360
Tretje misijonske sanje: zračno potovanje (1885, BiS XVII, 201–206).....	361
Nauk za duhovnike: delo, delo, delo (1884, BiS XVII, 257–258).....	367
Smrt, demoni in pošasti (1884, BiS XVII, 258–261).....	369
Čistost in sredstva za njeno ohranitev (1884, BiS XVII, 291–292).....	373
»Ta je moj!« (1885, BiS XVII, 300–301).....	374
»Skrbi zanje: moje hčere so.« (1885, BiS XVII, 325–326).....	375
Previdnostne sanje (1885, BiS XVII, 337–338).....	377
Četrte misijonske sanje: Afrika in Kitajska (1885, BiS XVII, 429–431).....	380
Hvalospev čistosti (1884, BiS XVII, 481–487).....	382
Mladenič s šopkom cvetja (1886, BiS XVIII, 21).....	391
Mladi hudič proti don Bosku (1886, BiS XVIII, 23–24).....	392
Duhovniki v cerkvi (1886, BiS XVIII, 24).....	393
Križev pot (1886, BiS XVIII, 24–25).....	394
Mama Marjeta v Becchih (1886, BiS XVIII, 25).....	395
Pete misijonske sanje: Peking (1886, BiS XVIII, 52–54).....	396
Oratorij v sanjah (1886, BiS XVIII, 66).....	399
Napoved pomanjkanja (1886, BiS XVIII, 113).....	400
Marija napove ozdravitev klerika Oliveja (1886, BiS XVIII, 167).....	401
Gospodova dekla (1886, BiS XVIII, 167–168).....	402
Pomanjkanje (1886, BiS XVIII, 187).....	404
Kazni v peklu (1887, BiS XVIII, 187–188).....	405
Ukaz za odprtje hiše v Liègeu (1877, BiS XVIII, 286).....	407
Don Cafasso (1887, BiS XVIII, 301).....	408
Neposredovane sanje (1887, BiS XVIII, 302–303).....	409
Tibidabo (1886, BiS XVIII, 441).....	410